

A Tanács következtetései 2009 november 27. egy új, kreatív generáció ösztönzéséről: a gyermekek és fiatalok kreativitásának és innovációs képességeinek a kulturális kifejezőmódok és a kultúrához való hozzáférés révén való fejlesztése

(2009/C 301/08)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

EMLÉKEZTETVE a kérdés ezen következtetések mellékletében szereplő politikai háttérére;

TUDATÁBAN

- azoknak a hosszú távú kihívásoknak, amelyekkel az Európai Uniónak és a polgároknak szembe kell nézniük, és különösen az alábbiaknak:
 - a globális versenyképesség fenntartható és társadalmilag befogadó módon történő fenntartásának szükségessége,
 - a népesség idősödése és a folyamatos migrációs mozgások hatása a foglalkoztatásra és a jólét alakulására,
 - a kultúrák közötti párbeszéd előmozdításának szükségessége, melynek a kulturális sokszínűség tiszteletben tartásán kell alapulnia egy mindinkább multikulturális és egyre jobban összefonódó világban, amelyet a gyors kommunikáció, az egyének mobilitása és a piacok globalizációja jellemez,
 - a kialakulóban lévő tudás- és kommunikációs társadalom jelenségére való reagálás szükségessége, melyet a folyamatosan változó kommunikációs technológiák és az információk gyors cseréje, továbbá az uniós tagállamokon belüli és a tagállamok közötti „digitális szakadék” szükséges áthidalása jellemez,

ÚGY VÉLI, hogy

- e hosszú távú kihívások sikeres megválaszolása hosszú távú tervet kíván, amely a gyermekek és a fiatalok kreativitásának és innovációs képességeinek fejlesztésére összpontosít, valamint arra, hogy a gyermekek és a fiatalok rendelkezzenek az e kihívások megoldásához szükséges készségekkel és kompetenciákkal;

RÁMUTAT ARRA, hogy

- a munkaerő tekintetében egyre nagyobb az igény a kreativitás, az innováció, az alkalmazkodóképesség és a magas szintű kommunikációs készségek iránt, továbbá a rugalmas és állandóan fejlődő vállalkozói készségek fejlesztése iránt,
- fontos, hogy a gyermekek már fiatal kortól kezdve találkozzanak a különböző kulturális kifejezőmódokkal, művészeti gyakorlatokkal és műalkotásokkal a személyes fejlődés, az identitás, az önbecsülés és az egyéni hovatartozás-tudat kialakulása érdekében, továbbá azért is, hogy a gyermekek és fiatalok interkulturális kompetenciákat és a társadalmi befogadás, az aktív polgári szerepvállalás és a jövőbeli foglalkoztathatóság szempontjából fontos egyéb készségeket sajátíthassanak el,

— a kulturális tevékenységekben való részvétel – a művészekkel ápolts közvetlen kapcsolatot is beleértve – a kreatív gondolkodás, a képzelőerő és az önkifejezés ösztönzése révén valamennyi gyermek és fiatal esetében növelheti a kreativitást és az innovációs képességeket,

— a kultúrának és a kulturális kifejezőmódoknak az iskolákban és egyéb oktatási intézményekben, valamint a nem formális tanulási környezetben való ösztönzése – mind szaktárgyként, mind a különböző tudásterületeket összekapcsoló, vonzó tanulási megközelítésként – hozzájárul az egyén fejlődéséhez, a motivációhoz, a jobb tanuláshoz, valamint a kreativitás és az innovációs képességek fejlesztéséhez,

— az úgynevezett európai „digitális” generáció egyszerre tölti be a kultúrateremtő és a fogyasztó szerepét, aki – ha lehetőséget adnak számára – igen ügyesen kiaknázza az új hírközlési és digitális technológiákban rejlő lehetőségeket,

— a gyermekek és a fiatalok nem férnek hozzá egyenlő mértékben általában véve a kultúrához és a kulturális örökséghez, ezen belül pedig a kultúra formálását és megismerését szolgáló eszközökhöz, a jelenlegi gazdasági visszaesés pedig tovább korlátozhatja a gyermekek és a fiatalok kultúrához való hozzáféréseinek lehetőségeit.

A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉNEK KELLŐ MÉRTÉKŰ FIGYELEMBEVÉTELEL AZ ALÁBBI HAT PRIORITÁST HATÁROZZA MEG EGY KREATÍV GENERÁCIÓ EURÓPAI UNIÓN BELÜLI ÖSZTÖNZÉSE ÉRDEKÉBEN:

1. A kultúra ösztönzésére irányuló releváns szakpolitikák egészüljenek ki a „gyermekek és fiatalok” szempontjaival

A tagállamok és a Bizottság:

- i. fordítsanak figyelmet a gyermekek és a fiatalok – többek között a kultúrával foglalkozó fiatal szakemberek – sajátos szükségleteire, különösen a kultúra és média területével kapcsolatos jelenlegi és jövőbeli szakpolitikák, programok és fellépések keretében, előtérbe helyezve a kreatív képességeiket ösztönző kezdeményezéseket.
- ii. alakítsanak ki partnerségeket a kulturális ágazat és az innováció ösztönzését szolgáló egyéb szakpolitikai ágazatok (pl. oktatás és kutatás, ifjúság, foglalkoztatás és szociális ügyek, vállalkozás, gazdasági növekedés és fenntartható fejlődés) között – adott esetben a meglévő struktúrák és programok teljes körű kiaknázásával.

2. Az oktatási ágazatban rejlő lehetőségek optimalizálása a kreativitásnak a kultúrán és a kulturális kifejezőmódokon keresztüli fokozott ösztönzése érdekében

A tagállamok:

- i. mozdítsák elő a formális és a nem formális oktatás, ezen belül pedig az intézményi és politikai szintű strukturált és stratégiai partnerségek révén a kultúrához és a kulturális kifejezőmódokhoz való szélesebb körű hozzáférést. E partnerségek középpontjába a gyermekek és fiatalok kreatív és innovatív képességeinek ösztönzését, valamint az interkulturális és az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges egyéb kulcskompetenciák – például a kulturális érzékenység és kifejezőmód – fejlesztését kellene állítani.
- ii. ösztönözzék ezt a folyamatot például a tanároknak és az oktatási, a kulturális és az ifjúsági ágazatok területén tevékenykedő egyéb szakembereknek nyújtott speciális képzés és továbbképzés révén. E folyamatot továbbá modern – többek között az információs és kommunikációs technológiákon (ikt-ken) alapuló – tanulási módszerek és eszközök alkalmazásán keresztül is meg lehet valósítani, valamint azáltal, hogy az iskolákban nagyobb hangsúlyt fektetnek olyan területekre, mint a művészeti oktatás és a kulturális érzékenység. Az ifjúsági munka továbbá különféle iskolán kívüli tevékenységeket is magában foglalhat a kultúra és a kreativitás előmozdítása érdekében.

3. A kulturális intézmények (pl. múzeumok, könyvtárak, galériák és színházak) ösztönzése és támogatása a gyermekekkel és a fiatalokkal való jobb együttműködésre

A tagállamok:

- i. ösztönözzék valamennyi szinten a kulturális intézmények azon erőfeszítéseit, amelyek a gyermekekkel és fiatalokkal való szorosabb együttműködésre, továbbá a köztulajdonban lévő kulturális tartalmakhoz való hozzáférés megkönnyítésére irányulnak, például digitalizálási programok és oktatási tevékenységek – ezen belül az ikt-k alkalmazása – révén, valamint interaktív megoldásokon keresztül, a gyermekek és a fiatalok aktív bevonásával.

A tagállamok és a Bizottság:

- ii. támogassák továbbra is az Europeana fejlesztését, és mozdítsák elő a tagállamok közötti, a kulturális tartalmak digitalizálásával és az e tartalmakhoz való nyilvános hozzáféréssel kapcsolatos szakpolitikáikról folytatott tapasztalatcserét, különösen a gyermekek és fiatalok elérése érdekében.

4. A tehetség és a kreativitás előmozdítása a kultúra segítségével a gyermekeknek és a fiataloknak szóló, a társadalmi befogadást célzó stratégiák részeként

A tagállamok és a Bizottság:

- i. mozdítsák elő a valamennyi gyermekben és fiatalban rejlő tehetséget, és fejlesszék a kreativitást úgy, hogy a kultúrát beépítik a kevesebb lehetőséggel rendelkező gyermekeknek és fiataloknak – a fogyatékossgal élő gyermekeket és fiatalokat is ideértve – szóló, a társadalmi befogadást célzó stratégiákba és programokba.

5. A kultúrához való jobb hozzáférés előmozdítása – az ikt-k alkalmazása révén – valamennyi gyermek és fiatal számára

A tagállamok:

- i. folytassák arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy az ikt-ken keresztül előmozdítsák a kultúrához és kulturális kifejezőmódokhoz való, ésszerű költség szint mellett történő jobb hozzáférést. Ezen erőfeszítések során törekedjenek arra, hogy minden gyermeket és fiatalot sikerüljön elérni, továbbá arra, hogy minden gyermek és fiatal sajátítsa el a digitális technológia kínáta lehetőségei teljes mértékű kiaknázásához szükséges kommunikációs készségeket és médiaműveltséget, eközben pedig segítsék elő a szellemi tulajdonhoz és a magánélet védelméhez fűződő jogok és az ezekkel kapcsolatos felelősség jobb megismerését és megértését.

6. A bevált gyakorlatok cseréjének megkönnyítése és egy tényeken alapuló tudásbázis kialakítása e területen

A tényeken alapuló szakpolitikák kialakításának előmozdítása érdekében ezen a területen:

A tagállamok és a Bizottság:

- i. ösztönözzék és könnyítsék meg a meglévő struktúrákon – különösen a kultúra terén folytatott nyitott koordinációs módszeren (OMC) – keresztül a fenti prioritásokkal kapcsolatban bevált gyakorlatok cseréjét.

A Bizottság:

- ii. ösztönözze és könnyítse meg a társaktól való tanulást és a bevált gyakorlatok cseréjét a meglévő struktúrákon – például a civil társadalmi platformokon és a belső szolgálatközi mechanizmusokon – keresztül.

A tagállamok:

- iii. ösztönözzék a kapcsolatépítést és az értékelések használatát a döntéshozatal jobb támogatása és a jövőbeli fellépések javítása érdekében.

FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

hatáskörükön belül működjenek együtt annak biztosítása érdekében, hogy e következtetések az európai kulturális menetrenddel és a 2008–2010. évre szóló kulturális munkatervvel kapcsolatos, folyamatban lévő munka során figyelembevételre kerüljenek.

MELLÉKLET

POLITIKAI KÖRNYEZET

E következtetések elfogadásakor a Tanács különösen az alábbiakra emlékeztet:

1. a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (1989), amely megállapítja, hogy valamennyi gyermeknek joga van a kultúrához;
2. a művészeti nevelésre vonatkozó Unesco-programterv, Lisszabon, 2006. március 6–9.;
3. az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 18-i ajánlása az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról;
4. a Bizottság 2007. május 10-i közleménye az európai kulturális programról a globalizálódó világban, valamint a Tanács 2007. november 16-i állásfoglalása az európai kulturális menetrendről, továbbá a Tanács következtetései a 2008–2010. évre szóló kulturális munkaterről, amelynek öt kiemelt cselekvési területe között szerepel a kultúrához való hozzáférésnek – különösen az oktatással, kiváltképp a művészeti oktatással fennálló szinergiák révén – történő előmozdítása;
5. az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i határozata a kreativitás és innováció európai évéről;
6. a Tanács 2007. május 24-i következtetései a kulturális és a kreatív ágazatoknak a lisszaboni célkitűzések eléréséhez való hozzájárulásáról, amely következtetések megállapítják, hogy a kulturális tevékenységek és a kreatív ágazatok az innováció és a technológia fellendítése tekintetében alapvető fontosságúak, továbbá a jövőben a fenntartható növekedés kulcsfontosságú motorját jelentik;
7. a Tanács 2007. november 15-i állásfoglalása az új munkahelyekhez szükséges új készségekről, valamint a Bizottság által 2008. július 2-án elfogadott „Megújított szociális menetrend: Lehetőségek, hozzáférés és szolidaritás a XXI. századi Európában” című közlemény, amelynek prioritásai között szerepelnek a gyermekek és az ifjúság, mint a holnap Európája;
8. az Európai Tanács 2008. március 13–14-i ülésének elnökségi következtetései, amelyek elismerték, hogy a jövőbeli növekedés egyik kulcsfontosságú tényezője az európai polgárokból rejlő, az európai kultúrán és tudományos kiválóságon alapuló innovációs potenciál és kreativitás teljes kibontakoztatása;
9. a Tanács 2008. május 22-i következtetései az interkulturális kompetenciákról;
10. a Bizottság 2009. április 27-i, „Az EU ifjúsági stratégiája – befektetés és az érvényesülés elősegítése. Megújított nyílt koordinációs módszer a fiatalok előtt álló kihívások és lehetőségek kezelésére” című közleménye, és a Tanács 2009. november 27-i állásfoglalása az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés megújított keretéről (2010–2018).

Tanulmányok és konferenciák

1. A kultúrának a kreativitásra kifejtett hatásairól szóló tanulmány, valamint az ifjúságnak a kultúrához való hozzáféréséről szóló tanulmány, melyek az Európai Bizottság megbízásából készültek.
 2. Az európai iskolákban folyó művészeti és kulturális oktatásról szóló Eurydice-tanulmány (2009).
 3. Tanulmány a többnyelvűségnek a kreativitáshoz való hozzájárulásáról (2009. július 16.).
 4. A kultúrát az oktatással összekapcsoló, a tagállamokban, a tagjelölt országokban és az EGT-országokban tapasztalt legjobb gyakorlatok számbavételéről szóló tanulmány (2004).
 5. A Göteborgban 2009. július 29–30-án megrendezett, a Kreatív generáció ösztönzéséről szóló konferencia.
-